www.kurdistannet.org
11/05/2003 00:15

زەردەشت هیوای ڕزگاری
سەرەتای دەست پێکردنی جەنگ

بابان سەقزی

بەشی سێهەم

زەردەشت پێی نایە ناو مەیدانی جەنگ، جەنگ لەتەک تاریکی، ناحەزی، درۆ، ستەم، وێرانی و بێدادی و دامەزراندنی ڕاستی، داد، تیشک، جوانی و سازکەری. بەڵام لە هەمان گاڤی یەکەمی

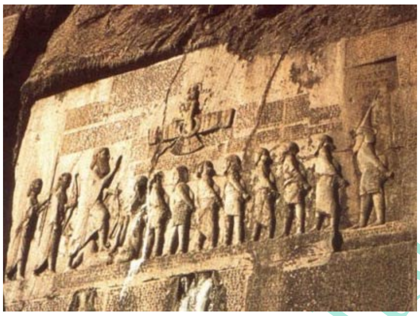

گۆڕەپانی نەبەردا، لە هەمبەر خۆی دەریایەک دژواری و ئاستەنگی بینی. بەڵام ئەم دەریا تۆفانی و پڕ لە شەپۆلی سامناکە نەیتوانی ترس و هەراس بخاتە ناو دڵی زەردەشتەوە و هەروەها بیخاتە ناو دوودڵی بۆ بە ئەنجام نەگەیاندنی خەبات و ئەرکی پیرۆز و مەزنی. بە هەمان چەشن کە زەردەشت ڕۆژێک ڕووی کردە چیا و مێهراوی گۆشەگیری بۆ تێگەیشتن و ناسین و چۆنیەتی و کردنەوەی گرێ کوێرەکانی ژیان و هەستی بە گشتی، ئیمرۆش باش دەیزانی کە خەباتی گەورە خۆی لەتەک تاریکی، نەزانی و ستەم، لە ئاگایی و زانیین دەست پێدەکات، لە ئاگادارکردن، وریاکردن و بەخەبەرهێنانی مێشک و خێرەتی خەفتوو و پاککردنەوەی ژەنگاوی دێرینەی نەزانی لە رامانی کۆمەڵان. چاکیش دەیزانی کە پێش لە هەر چتێک و هەڕ کارێک، دەبێت کۆمەڵان هۆشیار بکاتەوە. وریا و ئاگادار لەو بڕوایانەی کە هەیانە و لەو باوێڕانەی کە دەبێت بیانبێت. دەشێ سستی و بێپایەیی و بێبناغەیی بڕواکانیان پێ نیشان بدات و باوەڕێک کە لە سەر کۆڵەکە و ستوونی زانست و رامان و ژیری دامزرابێت پێیان بناسێنێت. دەبێت ژیانی ڕاستی و ئەهۆرایی و ژیانێک کە خێرەت و رامانی پاک و ڕاستی، پایە و بنچینەیەتی بە کۆمەڵان فێر بکات و پێیان بێژێت و هۆشیار و وریایان بکاتەوە کە ژیانی ئێستایان چییە و چۆن و تا چ ئەندازە و ڕادەیەک لە ژیانی ڕاستی و دروستی دوورن.

گەرەکە بۆ خەڵک ستەم- بێدلد، دزی و حەزی و ئەو ناڕاستیانە کە ژیانیانی گەماڕۆ داون ئاشکرا بکات. دەبێت کۆمەڵان ڕابهێنرێن و بزانن کە لە چ دۆژەیەکدا دەژین و سازکەران ئەم دۆژەیە کێن و لە چێکردنی ئەم دۆژەیەدا چ سوودێک دەبینن. هەروەهاش دەبێت لە بەرامبەر ئاشکراکردنی ئەم دۆژەیە- ئەو ژیانەشیان بۆ ئاشکرا بێت کە ژیانێک هەیە تەنیا لە مێهرەبانی و خۆشەویستی و داد و ڕاستی هەڵدەقوڵێت. دەبێت هەوڵ بدرێت کە زەریفی و ناسکیی دیمەنەکانی ئەو ژیانە بێتە بەر چاویان و فێر بکرێن کە ژیان جوان و بێهاوتایە، بەو مەرجە کە ڕۆشنایی و پاکی و ڕاستی هەبێت، کشتوکاڵ و سەرسەوزی و شادی و خوڕەمی هەبێت، داد و دادوەری هەبێت. دەبێ کۆمەڵان تێ بگەن کە کۆیلەتی- ستەم و دزین، تاڵان، درۆ، داگیرکاری، دەستدرێژی، کوشتن و بڕین، هەمیشەیی نین و ڕۆژێک دەبێت لە ناو بچن و ئاسایش و ئاشتی سەقامگیر بێت. مەردوم پێویستە ڕوو بکاتە بیر و بۆچوون و رامانی ڕوون و دروست و سازکار و و بە بڕوایەکی پتەو و ڕاوەستاو لەتەک خراپییەکان دژایەتی و خەبات بکات و خۆیان بە شتی پاک و چاک نزیک بکەنەوە. مرۆڤ دەتوانێت بەو ئاستەی هۆشیاریە بگات، تەنیا پێویستە بە هێزی گەڕیین و گەیین و توانامەندی خۆی بڕوای تەولو پەیدا بکاتەوە. ئەگەر زانا

www.kurdistannet.org
11/05/2003 00:15

بێت و بەم زانینەی خۆی پابەند و پایەدار بێت و بڕوای هەبێت کە ترازووی دادی فەرمانڕەوا بە سەر بوون و ژیاندا، بێ هیچ کەموکووڕی هەموو شتێک دەڕژێنێتە نلو تای ترازووی زەمەنی هەڵیدەسەنگێنێت و لەیەکی دەدات و لە کۆتایی بڕیاری چارەسازی خۆی دەدات و بە کاریشی دێنێت.

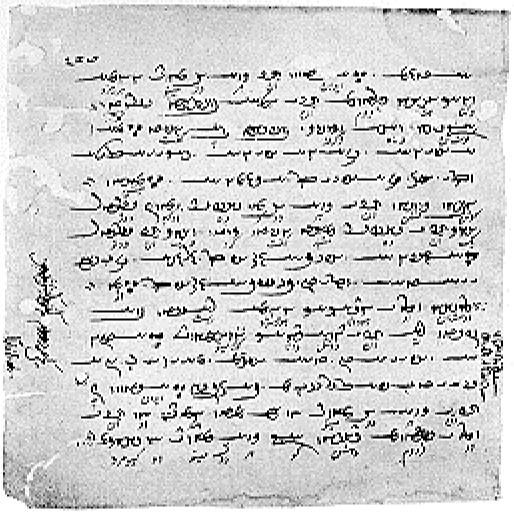

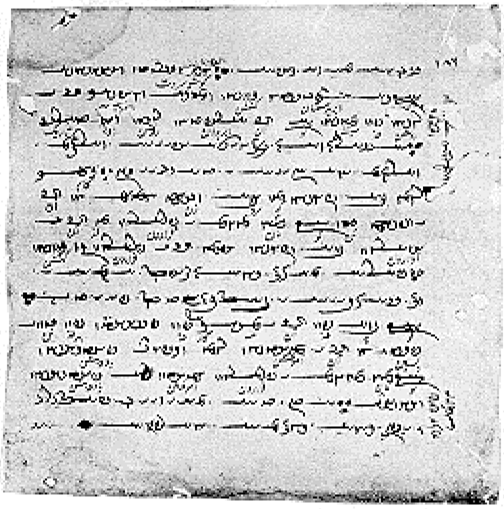

ئەگەر خەڵک ئەم یاسا و دەستوورە پۆڵایانەی زاڵ بە سەر هەستی و ژیلندا بزانێت و بۆ گەیشتن بە ئارمانجی خۆیان بە دڵ و گیان تێ بکۆشن، بێگومان لە کار و خەباتی مەزنی خۆیدا سەرکەوتوو دەبێت و ئەو مەشخەڵ و چرایە کە ڕابەر و ڕابەریی بۆیانی داگیرساندووە، دەبێتە هەتاوی هەتاهەتایی و هەمیشە ڕووناکیان. گەلان دەبێت هۆشیار ببێنەوە، هۆشیار و زانا لە ڕابردوو، هۆشیار و زانا لە ئێستا و هۆشیار و زانا لە داهاتوو. زانا لە داوەری و پێواندن و هەڵسەنگاندنی ترۆپکی هۆشیاری هەستی و هێزی ئافەرینش. زانا و هۆشیار لە داوەری و بڕیاری ڕاستەقینە و دروستیی هەڵسەنگاندنی ترۆپکی هۆشیاری هەستی و هێزی ئافراندن.

ستەمگەران و چەواشەکارانو جادووگەران و میران کەوتبوونە جموجووڵ، ترس لە دڵەکانیان نیشتبوو. ئەوانەی کە تا دوێنێ وەک پوڵا ڕاوەستاو و پتەو دەبینران و وەک زەمان فەرمانڕەوایی و شکۆمەندی خۆیان بە هەمیشەیی دەزانی، ئێستا بە چاوێکی نیگەران و دڵێکی لەرزۆک و هەراسان گۆڕانکاریەکانی دەوروبەری خۆیان دەدی. دەبینن و تێدەگەن کە ئەو نامانە کە لە بەر تیشکی ڕووناکی گوفتار و هزر و ژیری زەردەشت، قەتماخە و قوری سەخت و توندی بڕواکانی کۆنیان دەشکێنن و سەر دەردێنن و بە لەزوبەزچەکەرە دەکەن و باڵا دەکێشن و دەپشکۆن و بە پێچەوانەش داری بڕواکانی کۆنیان پووچەڵ و

هەڵۆڵ دەبن و لە ناودا دەپەرتووکن و دادەڕزن و دەشکێن و دەکەون. ئەوان دەبینن و تێدەگەن کە لە هەر شوێنێک بێت بیروبۆچوونەکانی زەردەشت- پاکان و ڕاستان بۆ لایەنی خۆی ڕادەکێشێت و دەیانخاتە جووڵان و گەشەکردن و خەبات و بەرخۆدان. ئەوان دەبینن و تێدەگەن کە هەرچیزەمان تێپەڕ دەەێت توانا و هێزیان کەمتر دەبێت و توانای پاکان و چاکان و بەهدینان خورتتر و فرەتر دەبێت. بۆیە کەوتنە ئەندێشەی لەناوبردنی زەردەشت و یارانی. سەیرە! سەیرە تا دوێنێ زەردەشت و هەموو هاوڕێیانیان بە هیچ و کەم دەزانی و گاڵتە و سووکیان پێ دەکردن، بەڵام ئێستە شەو و ڕۆژ ئارمیان لێبڕاوە و بەردەوام لە بیری لەناوبردنی زەردەشت و یارانین. زەردەشت وەک خۆر دەدرەوشایەوە و وەک هەتاو بە هەر شوێنێک پێی دەنا هزر و دڵ و گیان و مێشکی خەڵکی گەرم و ڕوون دەکردەوە و بیر و مێشک و گوفتار و کرداریانی بۆ ڕێگەی ڕاست هاندەدا و هەروەها ئەوانی لە ستەمگەران و جادووگەرانی فریوکار دوور دەخستەوە و شالوودەی ژیانی ستەمگەرانی سست و بێپایە دەکرد. زەردەشت لە برامبەری بەرەی نەیار و کۆیلەدار و درۆزن و جادووگەر ڕادەوەستێت و بە دلێری و ڕاشکاوی هۆرەی گرئاویی دەخوێند:

ئەی بەدئاوەزان.. !
هەمووتان و ئەوانەش کە بە خیرەسەری
ستایشتان دەکەن-
هەموو ئەو کردارە دوو ڕووانەتان-
لە درۆ و خۆویستییەوە سەرچاوە هەڵدەگرن-
بۆیە ناوتان لە هەفت کیشوەردا
بە بەدناوی و خراپەیی
زڕاوە.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ٣
ئەی چەواشەهزران.. !
رامانی کۆمەڵتان
ئاوەها پەریشان کردووە و شڵەژاندووە-
کە خراپترین هەڵسوکەوت دەکەن-
لە رامانی پاک دووری دەکەن و
ڕوو لە دۆستایەتی خراپەکاران دەکەن و
لە هزری ئەهۆرایی و
ڕاستی و پاکی ڕادەکەن.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ٤
ئەی بەدئاوەزان.. !
ئێوە بەم چەشنە-
چڤاکتان خاپاند
بە کرداری گومڕێیانە-
بە رامان و گوفتار و کرداری نالەبارانە و
مژدەی سەروەری و مەزنی-
ئەوانتان لە ژیانێکی خۆش و
بەختەوەرانە بێبەهرە کرد.

گاتا، هاتی ٣٢، سرووودی ٥
لەوانەیە تلوانبارێک
بە کرداری نلشیرینی خۆی
بە سەرکەوتنێک بگات و ناودار ببێت
بەڵام ئەی مەزدا ئەهۆرا.. !
تۆ کە هەموو شتێک لە یاد دەمێنێت
لە باشترین رامان ئاگاداری و

دەشزانی کە لە ئەنجامدا
لە بەر تیشکی شکۆداری تۆدا
ئایینی راستی فەرمانڕەوا دەبێت.
گاتا، هاتی ٣٢، سرووودی ٦
هیچ یەک لەم تاوانبارانە
لە مانای پڕنرخی کار و گەشەسەندنەکەی
ناگەن
مەگەر ژیان بە ئەزموونی تاوێنەری خۆی
فێریان بکات.
ئەی مەزدا ئەهۆرا.. !
تۆ باشتر لە هەموو کەس
لە ئاکامی ئەم کەسانە ئاگاداریت.
گاتا، هاتی ٣٢، سرووودی ٧

بێجگە لە جلدووگەران دوو دەستەی دیکەش هەبوون کە دوژمنایەتی زەردەشتیان دەکرد، ئەمانەش کەرپانەکان* و کاویەکلن* بوون. زەردەشت لە هەمان کاتدا جلدووگەران لە بەربەرەکانێ بوو لەگەڵ ئەم دوو دەستەی تریشدا خەریکی جەنگ بوو. کەرپانەکان فەرمانڕەوای باوەڕ و مێشکی کۆمەڵان بوون، کلویەکلنیش فەرمانڕەوای ژیلن و رامیاری و ئابوورییان. دوو هێزی چەوسێنەر و تەواوکەری یەک کە دەسترِمنجی گەلانیلن هەڵدەلووشی. کەرپانەکلن بەڕێوبەرانی ئایینی رۆژپەرستی بوون. لەم

ئایینە هەتاو و تیشک کە بە میهر دمناسریا، لەتەک دیاردەکانی دیکەی جیهانیان بە خودا دەزانی. کەرپانەکان بە هێندێک ورینە کە بەردەوام بۆ ڕۆژ و یەزدانەکانی دی دەیانخوێند و بە چەشنی جۆراوجۆر ستایشتیان بەرپا دەکرد و ترسی خواکانیان دەچاندە ناخی دڵی کۆمەڵانەوە تا لەم ڕێگەیەوە ئاسانتر بتوانن بە مەبەستە سوودپەرستانەکانیان بگەن و دەستەڵاتداریی خۆیان هەمیشەیی و پابەرجێ ڕاگرن. ئەو خودا ڕەنگاوڕەنگانە کە کەرپانەکان لە ناو مێشک و باوەڕی گەلیان دەسەپلند و بەردەوام بۆ جێگیربوون و ڕیشەدارکردنی کۆششیان دەکرد ئەمانە بوون:

میترا* یا میهر خوای مەزن، هەزار چاو و هەزار گوێی هەبوو. میترا هەموو بەیانییەک سوار گەردوونەکەی دەبوو- چوار ئەسپی شەوقدار گەردوونەکەیان ڕادەکێشا و لە چیای هەرەبەرزە* دەردەکەوت و بە گورزی سەد گرێ و سەد دەمی تیژ کە لە زێڕی سەخت و تەو سلز کرابوو، دەچوو بۆ جەنگی دێوان. میترا زرەیێکی زێڕی لە بەردا بوو و سپەرێک بە دەستەوە، بە قامچی گەردوونەکەی لێدەخوڕی. لە نێو گەردوونەکەیدا هەزار تیر و کەمانی چاک ئامادە بوو کە تیرەکانی بە توندی و خێرایی خەیاڵ بەرەو دوژمن و دێوان دەهاویژت- هەروەها هەزار تەورزین دوودەمی پۆڵا و هەزار خەنجێری دوو سەر و هەزار... دیکەی لە ناو گەردوونەکەی هەبوو.

کەرپانەکانی ئایینی ڕۆژپەرستی هەمیشە دەستی نیایشتیان* بەرز دەکردەوە و ستایشتی میترایان بەم چەشنە دەکرد: ئەگەر مەڕ و ماڵاتێک ڕفێندرا، خوای دلێری ئێمە کە خاوەنی چیا و دەشتەکانی پان و بەرینە، تلو دەداتە سەر دزەکان و مەڕ و ماڵتەکەمان ڕزگار دەکات. کەرپانەکان خوایان بەمجۆر بۆ خەڵک پێناسە دەکرد: میهر خوای مەزن، خاوەنی چیا و دەشتەکان، سامان و دارایی و گوند و شار و وڵات و پاتشایە. ئەو کەسێکە کە جەنگاوەران لە پشتی ئەسپەکەی نوێژ دەکەن و بۆ هێزی ئەسپەکانیان و تەندروستی خۆیان نیایشتی ئەکەن تا بە سەر نەیارانیاندا سەرکەوتوو بن. میترا کەسێکە دێوەکان سەرکوت دەکات و وڵاتی دوژمن لە ڕێگای ڕاست دوور دەخاتەوە و فەڕ و شکۆیان لێ دەستێنێتەوە و ترس و سەرلێشواوی دەخاتە ناو دڵیان. کەسێکە هەزار دیدەوانی* هەیە و بە هێز و توانامەندە و ئاگادری هەموو شتێکە و هیچ کاتێکیش فریو نادرێت. کەسێکە کۆڵەکەی ماڵەبەرزەکانی ڕاگرتووە و دارەڕای خانووبەرەکان پتەو ڕادەگرێت و بە کەسانێک مەڕ و ئاژەڵ و دارایی دەبەخشێت و ئەگەریش بڕەنجێت ماڵەکان تێدەپێنێت و زمانی مرۆڤی درۆزنی لە زاریان جودا دەکاتەوە... دیان شتی دیکە. ئەمانە پێناسە و تایبەتمەندییەکانی خواکانی ئایینی ڕۆژپەرستی بوون و کەرپانەکانیش

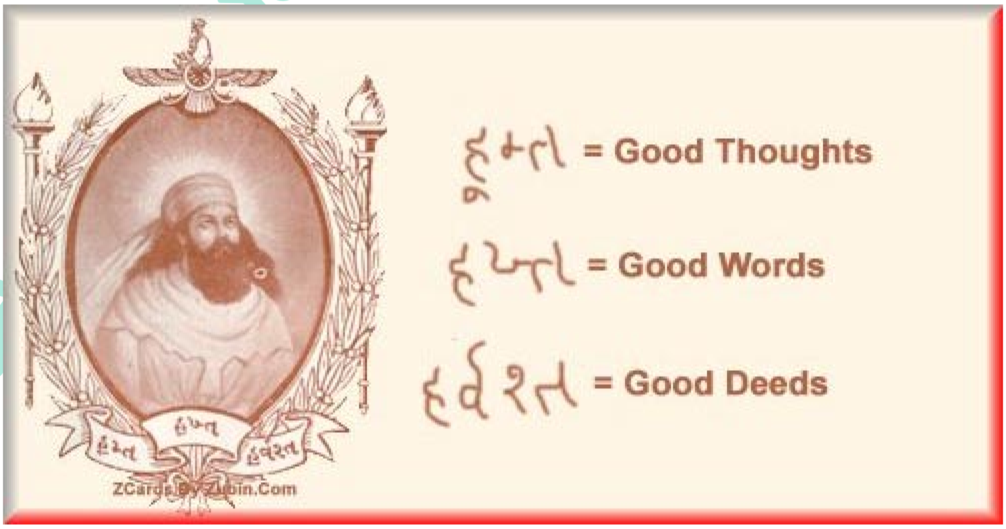

ستایشتی ئەمانەیان لە ناو دڵی خەڵکدا جێگا دەکردەوە.

ئەم هەلومەرجە بەم چەشە بەردەوام بوو تاکوو زەردەشت وەک ئەستێرەی گەش لەناو ژیانی پەیدا بوو و بە گوفتاری دڵنشین و دڵگیرەکانی، جەنگی لەتەک درۆزنان دەست پێ کرد. زەردەشت بە جێگای پەژراندنی کوێرکوێرانەی باوەڕ کۆنەکان لەمەڕ یەزدانەکان، ساڵانی ساڵ بیری کردبووەوە. ژیری و مێشکی خستبووە کار و لە ئەنجامدا خودای ڕاستی لە ناو هۆشیاریی تەواودا ناسی. خودای زەردەشت ئیدی خاوەنی خەنجێر و کەمان و شمشێر و نێزە و گورز ئاگری بەدەستەوە نەبوو، سواری گەردوونە نەدەبوو و سەری دوژمنانی جودا نەدەکردەوە و ئەوانی بە ئاگری تووڕەیی و ڕکی خۆی نەدەسووتاند و سزایانی نەدەدا. خودای زەردەشت هێزی خێرەت و هەنجاری ئافراندنە. تریفەیە، ترۆپکی هەموو تریفەکانی سەر زەوی و ئاسمانەکانە، تریفەی هەرمانە*، ئاوەزی هەستی و هەنجاری بوونە. زەردەشت خودای بەو جۆرە کە لە ئاسماندا بە سەر گەردوون بڕوانێت و دانیشتبێت نەدەدی. خودای زەردەشت هێزی ئافەرێنشت و هەموو دیاردەکانی ئافراندنە، خودی هەستی و هەموو دیاردەکانی هەستی یە. زەردەشت بە پێچەوانەی خۆرپەرستان و مێهرپەرستان کە خودایان لە زاری بەڕێوبەران دەناسی، بە خەڵکی ئامۆژگاریی دەکرد کە ببینن و ببیستن و بیر بکەنەوە و بە تیشکی هزر و ڕامان و بە ویناوی* خۆیان خودا بدۆزنەوە و بیناسن. ئەو خودایە کە هێزی ئافراندنە و پرشکی ئافراندنی لە هەموو دیاردەکانی هەستی بەدی دەکرێت. زەردەشت دەیفەرموو:

ئەوە کە لە سەرەتادا-
بە هزری خۆی-
ڕۆشنایی بە گەردوون بەخشی و
بە خێرەتی خۆی
هەنجاری بوونی ئافراند-
تا چاودێر و پشتیوانی-
ڕامانە هەرە باشەکان بێت.
ئەی مەزدا ئەهۆرا.. !
ئەی ئەوەی کە مینای یەکسانیت.. !
بە هێزی پیرۆزی مینووی خۆت-
ڕووناک و سەرفرازمان بکە.
گاتا، هاتی ٣١، سرووودی ٧
ئەی مەزدا.. !
کاتێک کە لە ڕامانی خۆم ورد بوومەوە-
تێگەیشتم کە
تۆ سەرەتا و سەرئەنجامی بوونی-
تۆ سەرچاوەی ڕامانی پاکیت.
ئەو کاتەی کە بە ویناوم تۆ بینی،
لەوە گەیشتم کە تۆی
بەدیهێنەری ڕاستیی ڕاستەقینە-
هەر خۆت داوەری دادگەری هەموو کردارێکی ئەم جیهانەی.
گاتا، هاتی ٣١، سرووودی ٨
کێیە، ئەو جوانمێرە بە شکۆیە
کە پێشتر من فێر بکات-

که زیاتر له هەمووان
تۆ شایستەی ستایشتی و
تۆ سەروەری ڕاستی و داوەری پاکی کردارەکانیی
هەمیشە ئارەزوومەندین کە بە رامانی پاک،
لە ئایینی ڕاستی و
لە هەموو ئەو شتانە کە تۆ لە بارەیەوە گوتووتە،
ئاگادار بین.
گاتا، هاتی ٤٦، سروودی ٩
دەستەی دیکەش کاویەکان بوون، کە بریتی بوون لە شا و میر و سەرۆکی هۆزەکان. ئەمانە ستەمگەری و زۆرداری و کۆیلەدارییان پەرە پێدەدا. زەردەشت کە لەگەڵ ئەم ئەربابانی ستەمیشدا خەریکی بەرخۆدان و جەنگ بوو و بەم جۆرەوە لە بارەیان دەیفەرموو:
ئەمانە بە ڕاهێنانەکانیان
دەبنە لەمپەر لە نێوان گەل و کرداری شایستەدا...
ژیانی گەل بە گوفتاری فریوکارانە لەناو دەبەن،
لە جیاتیی پاکان،
فرەتر ڕێزی گەراهما و کەرپانەکان دەگرن و
بۆ پەیڕەوانی درۆ
هێڤیی سەروەری دەخوازن.
بەڵام مەزدا
بۆ ئەم کەسانە و کارە خراپەکانیان
سزایەکی سەختی دیاری کردووە.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ١٢
لە مێژەوەیە،
گەراهما بە یارمەتیی کاوییەکان،
هۆش و توانای خۆی،
بۆ شەکەت کردنی پەیامهێنەر
دەخاتە کار و
جیهان بەرەو نابووتی ڕاکێش دەکات و
لە گێلیی گومڕێیان یارمەتی وەردەگرێت و دەبێژێت:
بە کوشتنی گیانلەبەران و (قوربانی کردن)
خواردنەوەی هەئومەی جاویدانی،
نەخۆشی و مردنمان لێ دوور دەبێتەوە.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ١٤
زەردەشت لە نێو نموونەکانی شای تاوانبار کە لەو سەردەمە بۆ خەڵک تەواو ناسیاو بوون وەک پاتشا گەورە، جەمشێت بەم جۆرە دەیفەرموو:
یەکێک لەم سووچدارانە،
جەمشید ڤیەونگەهانە.
ئەو کەسەیە کە بە هەوا و هەوەسی خۆی،

کوردستان نێت www.kurdistannet.org

پەروەردەگاری جیهانی بە پەست ﺑﻼنا.
ئەی مەزدا.. !
من بە داوەریی کۆتایی تۆ
لەمەڕ گوناهکاران بێگوملنم.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ٨
ئەی مەزدا.. !
ئەو کەسانە
ژیان لە ناو دەبەن
کە چەواشەکاران بە مەزن دەژمێرن
ناهێڵن ژنانی و پیاوانی مەزن
بە کامی دڵ بگەن و
خەڵاتی یەزدانیان پێ ببڕێت
پاکان و ڕاستانیش
لە پاکترین رامان
دوور دەخەنەوە ئازاریان دەدەن.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ١١
هەر هێزێک کە گەراهما
لە پەنای هزرە خراپەکان
ئارەزووی بەدەستهێنانی دەکات
سەرئەنجام ژیانی خودی خۆی
بەرەو لەناوچوون دەبات.
ئەی مەزدا.. !
بەڵام ئەو کاتە دێت
کە ئەو بە ناڵە و گریانەوە
داخوازیی بیستنی پەیامی پەیامهێنەری تۆ دەبێت.
ئەو پەیامهێنەر کە ڕاستی
لە هەمبەر هێرشی دوژمناندا دەپارێزێت.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ١٣
لە ڕاستیدا
کەرپانەکان و کاوییەکان
هەر بە دەستی ئەو کەسانەی کە هیچ کاتێک
ژیانێکی ئازاد و دڵخوازیان
پێ ڕەوا نەبینیوون
شکست دەخۆن و لەناو دەچن.
کەسانێک کە لە بەر پێشنگی گەشەکردن و جاویدانیدا
بەرەو کۆشکی هزری چاکی ڕێگا دەبیننەوە.
گاتا، هاتی ٣٢، سروودی ١٥

کوردستان نێت www.kurdistannet.org

جەنگ لەتەک زەردەشتدا

کاریگەری گوفتارە پیرۆزەکانی زەردەشت ئەنجامی هێنایە دی. دەڵێی ڕشەکانێکی توند و سەرانسەری ڕووی دابوو، بۆمەلەرزە بوو، زەوی بە یەکجارەکی لەرابوو. هەموو چتێک شڵەژاو و تێکهەڵچبوو. سەیرە! هەموو ئەو شتانە کە تا دوێنێ وەک چیا پتەو و ڕاوەستاو دەبینریا، ئەوە ئێستا کەتبوونە جووڵە و لەرە و بەرەو تێتەپان دەچوو. ئەگەر تا دوێنێ میرێک بە شوێنێکدا دەڕۆیشت، مەردوم لە ترساندا هەڵدەهاتن و یا ئەگەر بواری هەڵاتن نەبوایەت، ئەوە تا تێپەڕبوون یا ڕۆیشتنی میرەکە چاویان دەبڕییە سەر زەوی و سەریان هەڵنەدەبڕی، بەڵام خەڵک سەولزەیلن کرابووە. کەرپانەکانی خاوەن هێز و توانای نلدیار کە تا دوێنێ دارای دەستەڵات بوون بە سەر مێشک و ڕەوانی خەڵکدا و تەنانەت خەڵک لێ سێبەری کەرپانەکانیش سڵیان دەکردەوە نەکا بکەونە بەر نفرینی خواکان، ئیمڕۆ ببوون بە گاڵتەجاڕی خەڵک.

سەردەمێک جەمشیت شایان بە خوای گەورە و بەدیهێنەری زەوی و جیهان و ئاسمان و گەردوون دەزانی. بە لایەنەوە هیچ هێزێک لە جیهان نەبوو کە توانای بەرانبەری لەگەڵ هێزی جەمشید بکات. هەموو شتەکانی لە نلو کۆمەڵگا، چ گوتە و باوەڕ و چ ئایین و نامە و نووسراوەیەک هەروەک پۆڵا سەخت و چەسپاو دەبینریا. چەرخی ژیان بێ هیچ تەنگ و چەڵەمە و لە ڕێگەدەرچوونێک بە هەمان ڕێگا کە پێشتر هاوێشترابوو دەڕۆیشت، بێ هیچ لاری و گیرییەک، چەرخ بە هەمان ئاهەنگ و لە هەمان ڕێگا و بەرەو هەمان ئارمانجێک کە لە سەدەکانی پێشتر بۆی دیاری کرابوو دەڕۆیشت. هیچکەس گومانی ئەوەی نەدەکرد کە ڕۆژێک تەنها تۆزێک خولی چەرخەکە سستی و خاوی یا وەستاندی لێ بەدی بێت. کۆڵەکەی فەرمانڕەوایی کاویەکان و کەرپانەکان کە لە سەر بەردی خارا* هەڵچندرابوو و بەردەکەش بە رووکەشێکی پتەو و پانی ئاسنین داپۆشرابوو. پاسەوانانی تەختی فەرمانڕەوایی، شەو و ڕۆژ بێ وچان چاوەدێرییان دەکرد هەر کاتێک کەسێک نزیکی تەختەکە ببوایەت پەلاماریان دەدا و زگیان هەڵدەدڕی. بەڵام سەیرە کە ئیمڕۆ شتێک لە دەروونیدا پووکاو و دڕزاو و تێکرووخاو ببوو. گوفتاری زەردەشت هێشتا نەنووسرابوو و لە هەمان سەرەتای دەم بەدەم گەڕیاندا بوو کە هەروەک تەورێک بدەی لە بنی داری پووکاو و بکەوێت، پەیکەری کۆشکی فەرمانڕەواکانی خستبووە لەرزین. کاویەکان ئیتر شەولنە خەوی ئارامیان لێ هەڵگیرابوو، دەیانزانی کە تەنبوور و هۆرەکانی زەردەشت خەڵکی هۆشیار و وریا کردبووەوە. کەرپانەکان ترسیان لێ نیشتبوو و خۆیانیان نەدەخستە بەر چاو. ئەمە جاری یەکەمە کە بویەری ئاوا بقەومێت. هەرگیز پێشتر تۆفانێکی ئاوا هەڵی نەدابوو کە کاخی فەرمانڕەوای میرانی زەمانە ئا بەم چەشنە بخاتە لەرزین. زەردەشت هەموو شتێکی خستبووە جماندن*، ئەو شتانە کە لەگەڵ هۆش، دانش، ئەندێشە، ڕاستی، دروستی، پاکی و زانستدا نلسازگلر بوو، هەر چتێک کە مایە و هەوێنی لە درۆ و ستەم بگرتایەت، زەردەشت بە ئاهەنگی خۆشی تەموورە و دەنگی زۆڵالی خۆی و سروودە جاویدانیەکلنی جڤاکی خستبووێ جواندن و لەرزین. زەردەشت سەهۆڵبەندانی ساڵەکانی کۆنی مێشک و ئەندێشەکانی، بێ تیشکی هەتاوی هۆرەکانی دیتواندەوە و لە بندا هەڵیدەتەکاند.

پرسیار لە دوای پرسیاریان لە یەکتر دەکرد: "دەبێت چی بکرێت؟ دەبێت چی بکرێت؟ ئایا دەبێت دەست بخرێتە سەر دەست و زەردەشت سروودی خۆی بخوێنێت و هەر بەم چەشنە لۆمەمان بکات و تەخت و تاجی ئێمە بەرەو ڕمان و لەناوچوون ببات و خەڵک بۆ بەرهەڵستی و کارشکێنی و بەرخۆدان و دوژمنی ئێمە هان بدات؟"

خاپێندراوانی دەبستانی میریی-

هیچ کلتێک بە درێژایی ژیانیان-

زەردەشت ئەسپێنتمان یان
دڵخۆش نەکردووە،
چونکە ئەمانە،
بەختیاری لە کردەوەی ئەنبووژەنی دەبینن،
نەک لە جۆش و خرۆشەکانی مینوویی.
گاتا، هاتای ٥١، سروودی ١٢
بەم جۆرە،
چەواشەکار،
کە بە سەرپێچی کردن لە ڕێگای ڕاستی
ویژدانی خۆی بەرەو نابووتی کێشاوە،
لە تێپەڕگای داوەری و
لە هەمبەر ئاشکرابوونی کرداریدا،
گرفتاری سەرزەنشتی ویژدانی دەبێت.
چونکە بە کردار و گوفتاری خۆی،
لە ڕێگای ڕاست لایداوە.
گاتا، هاتی ٥١، سروودی ١٣
ئەو کەسانەی کە
بە بیری چەپەڵ و زمانی پیسیان،
ڕک و تووڕەیی و بەرچاوتەنگی پەرە پێ دەدەن و
دەبنە کۆسپی بەر ڕێگای مردمی سازکەر و پەروەردەکار،
هەروەها بەو کردارە ناشیرینانەیان
بیر لە داهێنان و کاری خاس ناکەن،
ئەمانە دێڤانێکن
کە دەروون و ویژدانی گەل،
بەرەو درۆ و شلشی دەبەن.
گاتا، هاتی ٤٩، سروودی ٤
گومڕێیانی بەدکار،
کە کۆیلەی هەوەسن و لە ڕاستی بێزارن،
لە پاکان زویرن و پایەبەرزان بە سووک دەژمێرن،
هەمیشە لەتەک خۆشیاندا
لە گەرمە و کێشە و ململانێدان.
کێیە ئەو پێشەوا جەولەنمەردە
لەو پەڕی ئازادیدا،
بە دڵ و گیان و بە چەشنە کە خواستیەتی،
لە دژ ئەو جۆرە بەدکارانە بجەنگێت؟
ئەی مەزدا.. !
تەنها شکۆمەندیی مینوویی تۆیە،
کە دەتوانێت یار و یاوەری دەروێشانی دروستکردار بێت و

له باشترین پاداشتەکان بەهرەمەندیان بکات.

گاتا، هاتی ٥٣، سرووودی ٩

کەرپانەکان-

هیچ کاتێک لە داد و ئایین و ئاوەدانکردنەوە

پێرەوی ناکەن-

ئەمانە بە ڕاهێنان و کردارەکانیان-

ژیان بە ئاوەدانکارانی جیهان دەگەیەنن.

بەڵام، هەر ئەم ڕاهێنان و کردارانەیە-

کە لە ئاکامدا

بەرەو سەرای درۆ دەیانگەیێنێت.

گاتا، هاتی ٥١، سرووودی ١٤

ڕەوانی میرانی ستەمکار و

بەدڕەوشتان و دڵڕەشان و

لایەنگرانی درۆ و چەواشەکاران-

نیشتەجێیانی سەرای درۆن-

چونکە داخیان لە ڕووناکیەوە

بەرەو تاریکی چووە و

لە ڕاستی دوور کەوتوونەتەوە.

گاتا، هاتی ٤٩، سرووودی ١١

ئەی مەزدا.. !

لە مێژە کە بێندو-

لە کرداری نادروستی خۆی شادمان و سەرمەستە و

لە هەمبەری من نەیاریەتی دەکات.

ئەی بەخشێنەری دلۆڤان.. !

بە پاداشتی چاکە بەرەو ڕووی من بێ،

تا بە رامانی پاک-

ئەو لە چەواشەیی ڕزگار بکەم.

گاتا، هاتی ٤٩، سرووودی ١

ئەی مەزدا.. !

ئارمانجی سەرەکیی بێندو

درۆ و فریو و سەرلێشێواندنی مرۆڤ و

دوورکەوتن لە ڕاستییە-

پابەندی سۆز و بەڵێنی خۆی نییە و

رامانی لەتەک پرسیار و بەرسیڤ بێگانەیە.

گاتا، هاتی ٤٩، سرووودی ٢

جادووگەران کەوتنە خۆیان، بڕوایان وابوو کە چیتر کاتی دانیشتن نییە، ڕابن و دەست بە کار بن پێش لەوەی تووشی کارەساتێک بن، خۆیان لە نابووتی و لەناوچوون ڕزگار بکەن. هەموو گەیشتبوونە ئەو بیرە کە پێویستە ئامادە بن و کارێک بکەن، کارێک کە دەبوا پێشتر بیانکردبا، ئەوەش کوژتنی

زەردەشت بوو. تەنها ئەو ڕێگایەیان بۆ مابوو. بۆیە خێرا ئامادەباشی گشتییان دا و هەوو ئەو نەخشە و ئەمرازانەی کە دەبووا بۆ کوشتنی زەردەشت و یاوانی سلز و تەیار بکرابانـ ئامادە کریلـ.

کۆچی ناچاری

زەردەشت دەبوا لە بیری چارەیەک و پێش لەوە کاتی لە دەست چێت، دووڕئەندێشی بکردایەت و خۆی و هەڤاڵانی لەو پیلان و نەخشە شوومە کە بۆیلن کێشابوون دەرباز بکردایەت. چی دیکە هەوشار* و شیز جێگای ملنەوە بۆ ئەو یارانی نەبوو. هەموو خراپەکاران و کاویەکان و جادووگەران و بە تایبەت لە هەموویان توند و تیژتر گرەهمای* ستەمگەر و بێندوەی* بەدخولز کە لەگەڵ یەکدی هلوپەیملن ببوون، بە هەموو وزە و توانایلنەوە بۆ لەناوبردنی زەردەشت و یارانی ئامادە ببوون. زەردەشت دەبوایە بۆ جێگایەک بڕوات کە زیانی ئەمانەی پێ نەگات و بتوانێت بە ئازادی و سەربەستی بۆ پەرەپێدانـ و بڵاوکردنەوەی رامان و زانیاری و وریاکردنی کۆمەڵـ ستەم و زیلن و خراپەکاری ئازاوی دەسەڵاتدارانی چەوسێنەر کۆتایی پێ بێنێت. زەردەشت بەرپرسیاریی خۆی لە هەمبەر خەڵک باش دەزانی و دەبوا هەنگاو و بڕیارەکانی دووربینلنە و هۆشیارانە بایە. بۆیە زەردەشت لە ناو بیر و خەفەتێکی گەورە بوو، کلتێک کە چووە نلو یارانی و فەمووی:

ڕوو بکەمە کامە ئاخێ

بۆ کوێ بڕۆم؟

لە کەس و خێش و هەڤاڵانم دوورم دەخەنەوەـ

هیچ دڵخۆشییەکم لە هاوکارانیش نییەـ

میرانی ولاتیش لایەنگرلیی درۆ دەکەن.

ئەی مەزدا ئەهۆرا.. !

چلۆن دەتولنم خۆشنوتت بکەم؟

گاتا، هلتی ٤٦، سروودی ١

ئەی ئەهۆرا.. !

دەزانم بۆچی لاولزمـ

دەنگی من کز و کەسانیشم کەم.

هانا بۆ تۆ دێنمـ

بە چاکی لێم بڕولنەـ

داخولزی ئەو ئەڤینە دەکەمـ

کە دڵدار بە خۆشەویستەکەی دەبەخشێت.

ئەی مەزدلـ.. !

لە بەر تریفەی ڕاستیداـ

من لە وزەی پڕتوانای رامانی پلک

زانا بکە.

گاتا، هلتی ٤٦، سروودی ٢

بەڵام چونکە زەردەشت خۆی سەرچاوەی ئۆمێد و پەیکەری هیوا بوو، خێرا بە وریایی بە سەر غەم و پەژارەیدا زاڵ بوو و ئینجا بە ڕوویەکی کراوە و شلدمانەوە سەری بەرەو ئاسمان بڵند کرد و فەرمووی:

ئەی مەزدا ئەهۆرا.. !

لە بەر تیشکی ڕاستی و رلمانی پاکداـ

زەردەشت کە ستایشتگەری تۆیەـ

www.kurdistannet.org
11/05/2003 00:15

چ يارمەتييەكی دەدەیێ
من بە دروستی و بە هۆرە و ئاوازی شایستەـ
ستایشتت دەكەمـ
ئارەزوومەندم ئەو شتەی كە لای تۆ پەسەندە و
بە باشی دەزانیـ
بە منی ببەخشی.
گاتا، هاتی ٤٩، سروودی ١٢
ئەی مەزدا.. !
چۆن بزانم
كە ئێوە لە سەر بنەمای ڕاستیـ
بە سەر هەمووی ئێمە و
ئەوانیش كە بە دوای ئازاری مندا دەگەڕێنـ
فەرمان دەدەیێ
چۆنیەتی ڕەوشتی ڕامانی پاكم
بۆ ئاشكرا بكە.
ڕزگاركاریش
لە پاداشتی كار و خەباتی ئاگادار بكە.
گاتا، هاتی ٤٨، سروودی ٩

زەردەشت لایەنگرانی خۆی هۆشیار دەكردەوە بۆ بەربەرەكانێی خراپەكاران. زەردەشت دەیفەرموو: "چەواشەكاران، هەرچەندەش بەهێز و تێكدەر و ناپاك بن و هەرچەندەش دەستیان بەستەمكاری ڕاهاتبێت و بۆ ویرانیی وڵات تێ بكۆشن و ڕاستكاران لە تەنگاو دابنێن، بەڵام لە كاتی بەربەرەكانێ و جەنگدا، ئەگەر چاكان بەگیان و دڵ لەتەكیاندا بجەنگن سەرئەنجام تێكدەشكێن و ڕاستی و ڕووناكی و پاكی سەركەوتوو دەبن".

ئەو چەواشەكارەی كەـ
بە كرداری دوژمنانە و زیانباری خۆی
بە خراپەكاری ناوی زڕاوەـ
لایەنگیرانی ڕاستی
لە پێشكەوتنی ژیانی گەلـ
لە شار و وڵاتدا پاش دەخات.
ئەی مەزدا.. !
ئەو كەسەی كە بە دڵ و گیان
بەرامبەر بە چەواشەكار بجەنگێتـ
مرۆڤ و جیهانی ئافەرینشت،
بۆ ڕێگای زانست و ویژدانی پاك
پێش دەخات.
گاتا، هاتی ٤٦، سروودی ٤
ئەی مەزدا.. !
بەڕاستی، چەواشەكاران بە كرداریان

ئێمەیان هەراسان کردووە۔
ئەمانە بۆ جڤلک۔
بێجگە لە تێکدان و وێرانکردن
شتێکی دیکەیان نییە.
ساماندارانیان بە سەر هەژاراندا ستەم دەکەن و
لەتەک ئایینی تۆدا نەیاری دەکەن۔
هیچ کاتێک بیر لە ڕاستی ناکەنەوە۔
لە رامانی پاک
ڕادەکەن و ڕوویان هەڵدەماڵن.
گاتا، هاتی ٣٤، سروودی ٨
ئەی مەزدا.. !
ئەو کەسانەی کە
بە کرداری ناپەسەند و بە نائاگایی لە رامانی پاک۔
ئەڤین و پاکی جوانمەردی۔
کە لای زانایانی تۆ بێ ئەندازە پلەمەندە
لە دەست دەدەن.
هەر بەو جۆرەی کە وێرانکاران
پشت لە ئێمە دەکەن۔
لە راستیش دوور دەکەونەوە.
گاتا، هاتی ٣٤، سرووودی ٩

زەردەشت لە ژێر گوشاری هەڕەشەی سەختی نەیارانی بوو. دڵپیسی و بەدڵی و بەدنیهادی و بەدفەڕی و ئازار و پیلانی کوشتنی خۆی و پەیرەوانی هەموو دەوروبەری داگرتبوو، بەڵام نائومێدی و دوودڵی هەرگیز ڕووی تێ نەئەکرد. زەردەشت زۆر گەشبینانە لە ناو تاریکیدا چاوەروانی ڕووناکی بوو و لە ناو بەفر و بۆراندا بۆنی بەهار و گوڵ و سەوزەڵانیی دەکرد. زەردەشت ڕووی دەکرد یارانی و بە ئاهەنگی دڵنشین خۆی ستران و سرووده جوانەکانی بۆ ئەخوێندنەوە:

ئەی مەزدا.. !
لە کوێن ئەو دڵدارانەی تۆ۔
کە لە بەر تریفەی رامانی پاک
ئاگادار لە ڕاهێنانە پڕبەهاکانی تۆ
ڕوویان لێت هەڵنەگەڕێنەوە و
لە چاخی خۆشی و سەختی
بە هۆشمەندی بە کار بێنن و
بۆ پەرەپێدانی پەیکی پیرۆزی تۆ بکۆشن؟
بێجگە لە تۆ کەسێکی تر ناناسم۔
کە وایە، لە بەر تریفەی ڕاستیدا
پشت و پەناهم بە.
گاتا، هاتی ٣٤، سرووودی ٧
ئەی مەزدا ئەهۆرا.. !

ئێمە لە بەر تیشکی ڕاستیدا۔
پرووسکەیَ پرشنگدار و پڕتوانای تۆ دەخولزین.
ئەو تریفە جاویدان و بەتوانایە۔
کە ئاشکرا پاڵپشتی پەیڕەوانی ڕاستییە و
مەبەستی پیس و ئازار و دوژمنی نەیاران
ئاشکرا دەکات.
گاتا ، هاتی ٣٤، سرووودی ٤
ئەی مەزدا.. !
چەندە بە شکۆیە فەرمانڕەوایی و توانامەندیی تۆ.
چەندە ئاواتەخوازم
کە لە ڕێگای تۆدا خەبات بکەم و
بە تۆ پەیوەند ببم۔
بە هێزی ڕاستی و رامانی پاک۔
یار و هاریکاری ئەویندارانی تۆ بم.
تۆ لە گشت کەس مەزنتر و بانتر دناسم۔
هەروەها بێزاریی خۆم لە خودایانی درۆیی و
مەردمی گومڕیَ دەردەبڕم.
گاتا ، هاتی ٣٤ ، سرووودی ٥
ئەی مەزدا ئەهۆرا.. !
خۆتم بۆ ئاشکرا بکە.
بە هێزی پاکی
ڕەوانم توانامەند بکە۔
بە مینووی پاک و پترکەری خۆت
وەڵامی نیایشتەکانم بدەرەوە.
بە یارمەتیی ڕاستی۔
لە هێز و توانای فراوان
بەهرەمەندم بکە.
بە رامانی پاک
گەورەییم پێ ببەخشە.
گاتا ، هاتی ٣٣ ، سرووودی ١٢
ئەی مەزدا.. !
ئەو کاتەی کە چەولشەکارئامادەی ئازاری منە۔
بێجگە لە تریفەی تۆ و ئەندێشە بە تۆ۔
چ کەسێک هانای من دەدات؟
ئەی ئەهۆرا.. !
لەو دوو پرشنگی زانایی و ڕووناکییە۔
کە ئاییینی ڕاستی دەکەوێتە کار۔
کە وایە سرشت و ویژدانی من

لەو ئایینە ئاگادار بکە.

گاتا، هاتی ٤٦، سروودی ٧

زەردەشت باش دەیزانی کە ڕاز و نهێنیی گەورەی بوون کە هەمان کار و کاردانەوە لە ژیانی کۆمەڵانە، لە یاسای پاداشت و سزادان دەزانی. هەروەهاش لە ئەنجامی جەنگی خراپەکاران و ستەمگەران و چەوسێنەران لەتەک لایەنی خاسان و دادگەران، شکست و سەرشۆڕی بۆ خراپەکاران دەبێت و هەموو زیان و ئازار و ناتۆرمیان بۆ خۆیان دەگەڕێتەوە و بێگومان دەستەڵاتداریی ستەمگەرانەیان کۆتایی پێ دێت.

هەر کەسێک ڕوو لە ڕاستی بکات،
تیشک و ڕووناکی دەبێتە سەرا و هەواری.
بەڵام مرۆڤی گومڕێ،
تا زەمانێکی دوور و درێژ،
ژیانی لە ناو تاریکی و دڵڕەشی و
داخ و خەفەت دەباتە سەر،
سەرئەنجامێک کە
لە کردار و ویژدانی خۆی بەدی دێت.

گاتا، هاتی ٣١، سروودی ٢٠

هەر کەسێک بە رامان و گوفتار و کردار،
دژی چەواشەکاران بجەنگێت و
نەخشەکانیان تێک بشکێنێت،
یا خۆیان و لایەنگرانیان،
بۆ ڕێگای ڕاست ئامۆژگاری بکات و
بۆیانی ڕوون بکاتەوە،
بە ڕاستی ئەو مرۆڤە،
بە باوەڕ و بە دڵ و گیان،
خواستی خوداوەندی بەجێ هێناوە.

گاتا، هاتی ٣٣، سروودی ٢

ئەی مەزدا.. !
کاتێک کەسێک،
بە ئاشکرا یا نهێنی،
پرسیارێکت لێدەکات
یا کەسێک بۆ گوناهێکی پچووک
سزایەکی مەزن دەبینێت،
تۆ بە چاوی وردبینی خۆت و
لە ڕێگای ڕاستیەوە،
هەموو شتێک دەبینێت و لە گشتی ئاگاداریت.

گاتا، هاتی ٣١، سروودی ١٣

ئەی مەزدا.. !
ئەو کەسەی کە

له ئەندێشەی ڕماندنی جیهانداﯾﻪ‌ـ
بێگومان بەو کرداره ناپەسەندانەی
زیانێک به من ناگات‌ـ
بەڵام ئەو کرداره دوژمنلنەیەی،
بۆ خودی خۆی دەگەڕێتەوه و
له ژیانێکی خۆش پاش دەخات و
ژیانی بەرەو خراپی دەچێت.
گاتا، هاتی ٤٦، سرووودی ٨

زەردەشت ئەنجامی ژیانی کاویەکان و کەرپانەکلن و جلدووگەرانی ستەمکاری به ڕوونی دەزانی و دەیفەرموو: "هەرچەنده ئەم ویرانکارانه به کرداره له یەکگرێدراوەکانیان ژیندەگانیی خەڵکیان له ناو بردووه و هەرچەندە ستەم و بێدادی له سەر کۆمەڵ پترتر دەکەن، بەڵام سەرئەنجام ڕۆژێک کاربانەوەی کردارییان بۆ خۆیان خرۆش هەڵدێنێت و له سەر تەختی دەستەڵاتدارییان دەهێنێته خواری و بەرەو دۆزه دەبنەوه بۆ هەمیشه له سەر گۆی زەوی ون دەبن".

کاوییەکلن و کەرپانەکان‌ـ
به هێزی یەکگرتوویان و
به کرداری نلشیرینیانـ
ژیانی مەردم له ناو دەبن.
بەڵام ڕەوان و ویژدانی ئەمانەـ
له کاتی گەیشتن به تێپەڕگای داوەری‌ـ
لێیان دێته خرۆش و
بۆ هەمیشه نوقمی سەرای درۆ دەبن.
گاتا، هاتی ٤٦، سرووودی ١١

زەردەشت به هەڤاڵانی دەگوت: "هەرگیز بێ هیوا مەبن و هەروەها بەردەوام بن له پەیکاری* خۆتان دژی خراپەکاران و ستەمگەران". زەردەشت چاوەڕوانی پەیکێک* بوو که پێشتر ناردبووی بۆ چەند شوێنێک که بگەڕێت و خەڵکانی باشی بدۆزێتەوه.

تێبینی کوردستان نێت:
ئەم نووسینه بیروبۆچونی خاوەنەکەیەتی، کوردستان نێت لەناوەڕۆکەکەی بەرپرسیار نییە.